

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 4. mája 2017*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania — Článok 56 ZFEÚ — Slobodné poskytovanie služieb — Poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup — Vnútroštátna právna úprava úplne zakazujúca reklamu služieb starostlivosti o ústnu dutinu a chrup — Existencia cezhraničného prvku — Ochrana verejného zdravia — Proporcionalita — Smernica 2000/31/ES — Služba informačnej spoločnosti — Reklama prostredníctvom internetovej stránky — Člen regulovaného povolania — Profesionálne pravidlá — Smernica 2005/29/ES — Nekalé obchodné praktiky — Vnútroštátne ustanovenia týkajúce sa zdravia — Vnútroštátne predpisy upravujúce regulované povolania“

Vo veci C-339/15,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken* (holandskojazyčný súd prvého stupňa v Bruseli, trestné kolégium, Belgicko) z 18. júna 2015 a doručený Súdnemu dvoru 7. júla 2015, ktorý súvisí s trestným konaním proti:

Lucovi Vanderborghtovi,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia M. Vilaras, J. Malenovský, M. Safjan a D. Šváby,

generálny advokát: Y. Bot,

tajomník: V. Tourrès, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. júla 2016,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Luc Vanderborght, v zastúpení: S. Callens, M. Verhaege a L. Boddez, advocaten,
- Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW, v zastúpení: N. Van Ranst a V. Vanpeteghem, advocaten,
- belgická vláda, v zastúpení: C. Pochet, J. Van Holm a J.-C. Halleux, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci A. Fromont a L. Van den Hole, advocaten,
- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci W. Ferrante, avvocato dello Stato,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,

* Jazyk konania: holandčina.

— Európska komisia, v zastúpení: D. Roussanov a F. Wilman, splnomocnení zástupcovia,
po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 8. septembra 2016,
vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článkov 49 a 56 ZFEÚ, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“) (Ú. v. EÚ L 149, 2005, s. 22), a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode) (Ú. v. ES L 178, 2000, s. 1; Mim. vyd. 13/025, s. 399).
- 2 Tento návrh na začatie prejudiciálneho konania bol podaný v rámci trestného konania proti páňovi Lucovi Vanderborghtovi, zubnému lekárovi usadenému v Belgicku, sťahného za porušenie vnútroštátnej právnej úpravy úplne zakazujúcej reklamu služieb starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.

Právny rámec

Právo Únie

Smernica 92/51/EHS

- 3 Článok 1 smernice Rady 92/51/EHS z 18. júna 1992 o druhom všeobecnom systéme uznávania odborného vzdelania a prípravy, ktorou sa dopĺňa smernica 89/48/EHS (Ú. v. ES L 209, 1992, s. 25; Mim. vyd. 05/002, s. 47), stanovuje:

„Na účely tejto smernice sa budú používať nasledujúce definície:

...

- f) „regulovaná odborná činnosť“: odborná činnosť, ktorej začatie alebo vykonávanie, alebo jeden zo spôsobov jej vykonávania v členskom štáte sú priamo alebo nepriamo podmienené v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vlastníctvom dokladu o vzdelaní a odbornej príprave alebo potvrdením o odbornej spôsobilosti. ...

...“

Smernica 98/34/ES

- 4 Článok 1 bod 2 smernice 98/34/ES Európskeho parlamentu a Rady z 22. júna 1998, ktorou sa ustanovuje postup pre poskytovanie informácií v oblasti technických noriem a iných predpisov a pravidiel o službách informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 204, 1998, s. 37; Mim. vyd. 13/020, s. 337), zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 98/48/ES z 20. júla 1998 (Ú. v. ES L 217, 1998, s. 18; Mim. vyd. 13/021, s. 8, ďalej len „smernica 98/34“), definuje pojem „služba“:

„Každá služba poskytovaná informačnou spoločnosťou, to jest každá služba, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb.

Na účely tejto definície:

- ‚na diaľku‘ znamená, že služba sa poskytuje bez toho, aby pri tom boli obe strany súčasne prítomné,
- ‚služba poskytovaná elektronicky‘ znamená, že služba sa z miesta pôvodu odošle a na mieste určenia prijíma prostredníctvom elektronického zariadenia, určeného na spracovávanie (vrátane digitálneho komprimovania) a uskladňovanie údajov a je úplne vysielaná, prenášaná a prijímaná po drôte, prostredníctvom rádiových vln, optickým spôsobom, alebo inými elektromagnetickými prostriedkami,
- ‚na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb‘ znamená, že služba sa prostredníctvom prenosu údajov poskytuje na individuálnu žiadosť.

...“

Smernica 2000/31

- 5 Odôvodnenie 18 smernice 2000/31 stanovuje:

„Služby informačnej spoločnosti zahŕňajú celú škálu ekonomických činností, ku ktorým dochádza on-line;... služby informačnej spoločnosti nie sú výlučne obmedzené na služby, ktoré vedú k vzniku zmluvného vzťahu on-line, ale sa rozširujú aj na služby, ktoré nie sú platené ich príjemcami, pokiaľ predstavujú ekonomickú činnosť, ako sú napríklad služby poskytujúce on-line informácie alebo komerčnú komunikáciu.... činnosti, ktoré kvôli svojej povahe nemôžu byť vykonávané na diaľku a elektronicky, ako napríklad zákonný audit účtov spoločnosti alebo lekárske poradenstvo, ktoré si vyžaduje fyzické vyšetrenie pacienta, nie sú službami informačnej spoločnosti.“

- 6 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Definície“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice majú nasledujúce výrazy uvedený význam:

- a) ‚služby informačnej spoločnosti‘: služby v zmysle článku 1 ods. 2 smernice [98/34];

...

- f) ‚komerčná komunikácia‘: každá forma komunikácie určená priamo alebo nepriamo na propagáciu tovaru, služieb alebo imidžu spoločnosti, organizácie alebo osoby, ktorá vykonáva komerčnú, priemyselnú alebo umeleckú činnosť alebo vykonáva regulované povolanie. ...

...

g) ‚regulovaná profesia‘: každá profesia buď v zmysle článku 1 písm. d) smernice Rady 89/48/EHS z 21. decembra 1988 o všeobecnom systéme uznávania diplomov vyššieho odborného vzdelávania po skončení odborného vzdelávania a prípravy v trvaní minimálne troch rokov... alebo článku 1 písm. f) smernice Rady [92/51];

...“

7 Článok 8 ods. 1 a 2 uvedenej smernice, nazvaný „Regulované profesie“, stanovuje:

„1. Členské štáty zabezpečia, aby bolo povolené používanie komerčnej komunikácie, ktorá tvorí súčasť alebo predstavuje službu informačnej spoločnosti, ktorá je poskytovaná členom regulovanej profesie pod podmienkou, že bude v súlade s pravidlami príslušnej profesie, ktoré sa týkajú najmä nezávislosti, dôstojnosti a cti danej profesie, profesionálneho tajomstva a slušnosti voči klientom a ostatným členom danej profesie.

2. Bez toho, aby bola dotknutá samospráva profesijných inštitúcií a združení, musia členské štáty a Komisia nabádať profesijné združenia a inštitúcie, aby ustanovili spravovacie poriadky na úrovni spoločenstva s cieľom určiť druhy informácií, ktoré môžu byť poskytnuté na účely komerčnej komunikácie v súlade s pravidlami uvedenými v odseku 1.“

Smernica 2005/29

8 Odôvodnenie 9 smernice 2005/29 stanovuje:

„Táto smernica sa nedotýka individuálnych žalôb podaných osobami, ktoré boli poškodené nekalými obchodnými praktikami. Taktiež sa nedotýka predpisov Spoločenstva a vnútroštátnych právnych predpisov... o zdravotných a bezpečnostných požiadavkách na produkty... Členské štáty si preto budú môcť zachovať alebo zaviesť na svojom území obmedzenia a zákazy obchodných praktík z dôvodov ochrany zdravia a bezpečnosti spotrebiteľov bez ohľadu na to, kde má obchodník sídlo, napríklad vo vzťahu k alkoholu, tabaku alebo liečivám. ...“

9 Článok 2 tejto smernice, nazvaný „Vymedzenie pojmov“, stanovuje:

„Na účely tejto smernice:

...

c) ‚produkt‘ je akýkoľvek tovar alebo služba vrátane nehnuteľností, práva a záväzku;

d) ‚obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom‘ (ďalej tiež ‚obchodné praktiky‘) sú akékoľvek konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom;

...“

10 Článok 3 uvedenej smernice stanovuje:

„1. Táto smernica sa uplatňuje na nekalé obchodné praktiky podnikateľov voči spotrebiteľom tak, ako sú ustanovené v článku 5, pred, počas a po uskutočnení obchodnej transakcie vo vzťahu k produktu.

...

3. Táto smernica sa nedotýka právnych predpisov Spoločenstva alebo vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zdravotných a bezpečnostných požiadaviek na produkty.

...

8. Táto smernica sa nedotýka podmienok usadenia sa alebo režimov vydávania povolení alebo deontologických kódexov správania alebo iných osobitných predpisov upravujúcich regulované povolania s cieľom zachovať vysokú mieru mravnej bezúhonnosti odborníkov, ktoré môžu členské štáty vyžadovať od odborníkov v súlade s právom Spoločenstva.

...“

Belgické právo

- 11 Článok 8d du Koninklijk Besluit houdende reglement op de beoefening van de tandheelkunde (kráľovské nariadenie, ktorým sa upravuje vykonávanie zubného lekárstva) z 1. júna 1934, (*Belgisch Staatsblad* zo 7. júna 1934, s. 3220) stanovuje:

„Na účely informovania verejnosti možno na budove, v ktorej kvalifikovaná [osoba] poskytuje výkony zubného lekárstva, umiestniť iba nápis alebo nenápadnú tabuľu malej veľkosti a s nenápadným vzhľadom, na ktorej sa uvedie meno lekára, a prípadne jeho právna kvalifikácia, jeho ordinačné dni a hodiny, označenie spoločnosti alebo zariadenia starostlivosti, v ktorých vykonáva svoju profesijnú činnosť; takisto možno uviesť odbor zubného lekárstva, na ktorý sa lekár špecializuje: operatívne zubné lekárstvo, zubné náhrady, ortodoncia, zubná chirurgia.

...“

- 12 Článok 1 Wet betreffende de publiciteit inzake tandverzorging (zákon o reklame v oblasti zubnej starostlivosti) z 15. apríla 1958 (*Belgisch Staatsblad* z 5. mája 1958, s. 3542):

„Nikto nesmie priamo či nepriamo robiť akúkoľvek reklamu týkajúcu sa liečenia ochorení, poranení alebo anomálií ústnej dutiny a chrupu alebo sprostredkovania liečenia kvalifikovanou alebo nekvalifikovanou osobou v Belgicku alebo v zahraničí, najmä prostredníctvom výkladov alebo vývesných tabúľ, nápisov alebo tabúľ, ktoré môžu uvádzať do omylu, pokiaľ ide o zákonnosť propagovanej činnosti, prostredníctvom prospektov, obežníkov, letákov a brožúr, prostredníctvom tlače, v rádiu alebo kine...“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 13 Pán Vanderborght pôsobil v čase skutkových okolností, na základe ktorých bolo proti nemu začaté trestné stíhanie, ako kvalifikovaný zubný lekár v Opwijk (Belgicko). Toto stíhanie bolo začaté proti nemu z dôvodu, že minimálne od marca 2003 do januára 2014 robil v rozpore s belgickým právom reklamu na poskytovanie zubnej starostlivosti.
- 14 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že pán Vanderborght vyvesil trojstranný pútač s potlačou, kde bolo uvedené jeho meno, ďalej to, že je zubným lekárom, adresa jeho internetovej stránky a telefonické kontaktné údaje zubnej ordinácie.
- 15 Okrem toho pán Vanderborght zriadil internetovú stránku, ktorej účelom je informovať pacientov o rôznych typoch zákrokov, ktoré vo svojej ambulancii vykonáva. Napokon zadal uverejnenie niekoľkých inzerátov v miestnych denníkoch.

- 16 Trestné stíhanie sa začalo na základe trestného oznámenia, ktoré podalo profesijné združenie *Verbond der Vlaamse Tandartsen VZW*.
- 17 Prokuratúra podala 6. februára 2014 na pána Vanderborghta obžalobu na tribunal correctionnel (trestný súd). Uznesením z 25. marca 2014 sa neverejným zasadnutím rozhodlo o postúpení veci *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken* (holandskojazyčný súd prvého stupňa v Bruseli, trestné kolégium, Belgicko).
- 18 Pán Vanderborght pred vnútroštátnym súdom tvrdí, že článok 1 zákona z 15. apríla 1958 týkajúci sa reklamy služieb zubnej starostlivosti, ktorý zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, ako aj článok 8d kráľovského nariadenia z 1. júna 1934, ktorým sa upravuje vykonávanie zubného lekárstva, stanovujúci určité požiadavky na nenápadnosť, ktoré musia spĺňať vývesné tabule zubných ordinácií, sú v rozpore s právom Únie, najmä smernicami 2005/29 a 2000/31, ako aj článkami 49 a 56 ZFEÚ.
- 19 Vnútroštátny súd konštatoval, že spor vo veci samej má cezhraničný rozmer, keďže vychádzal najmä z toho, že informácie, podľa ktorých pán Vanderborght uverejňuje reklamu prostredníctvom internetu, ktorá môže osloviť pacientov v iných členských štátoch, a poskytuje starostlivosť o zákazníkov čiastočne pochádzajúcim z iných členských štátov.
- 20 Za týchto okolností *Nederlandstalige rechtbank van eerste aanleg te Brussel, strafzaken* (holandskojazyčný súd prvého stupňa v Bruseli, trestné kolégium), rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:
- „1. Má sa smernica 2005/29 vykladať v tom zmysle, že bráni takému vnútroštátnemu zákonu, ktorý stanovuje všeobecný zákaz akejkoľvek reklamy týkajúcej sa starostlivosti o ústnu dutinu alebo chrup bez ohľadu na to, kto je jej autorom, ako vyplýva z článku 1 zákona z 15. apríla 1958 týkajúceho sa reklamy v oblasti zubnej starostlivosti?
 2. Má sa zákaz reklamy týkajúcej sa starostlivosti o ústnu dutinu a chrup považovať za „právny predpis týkajúci sa zdravotných a bezpečnostných požiadaviek na produkty“ v zmysle článku 3 ods. 3 smernice 2005/29?
 3. Má sa smernica 2005/29 vykladať v tom zmysle, že bráni takej vnútroštátnej úprave, akou je článok 8d kráľovského nariadenia z 1. júna 1934, ktorým sa upravuje vykonávanie zubného lekárstva, v ktorom sa podrobne stanovuje, aké požiadavky na nenápadnosť musí spĺňať vývesná tabuľa na ambulancii zubného lekára určená verejnosti?
 4. Má sa smernica 2000/31 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnemu zákonu, ktorý stanovuje všeobecný zákaz akejkoľvek reklamy týkajúcej sa starostlivosti o ústnu dutinu alebo chrup bez ohľadu na to, kto je jej autorom, a zakazuje aj komerčnú reklamu elektronickou formou (internetovú stránku) tak, ako vyplýva z článku 1 zákona z 15. apríla 1958 týkajúceho sa reklamy v oblasti zubnej starostlivosti?
 5. Ako sa má vykladať pojem „služby informačnej spoločnosti“ definovaný v článku 2 písm. a) smernice 2000/31, ktorý odkazuje na článok 1 ods. 2 smernice 98/34?
 6. Majú sa články 49 a 56 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že bránia takej vnútroštátnej právnej úprave, o akú ide v konaní vo veci samej, ktorou sa na účely ochrany verejného zdravia stanovuje úplný zákaz reklamy týkajúcej sa zubnej starostlivosti?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej až tretej otázke

- 21 Svojimi prvými tromi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má smernica 2005/29 vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá chráni verejné zdravie a dôstojnosť povolania zubného lekára jednak tým, že všeobecne a úplne zakazuje reklamu na služby starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, a jednak tým, že stanovuje určité požiadavky na nenápadnosť, pokiaľ ide o vývesné tabule zubných ordinácií.
- 22 S cieľom odpovedať na tieto otázky treba najprv určiť, či reklamy, ktoré sú predmetom zákazu dotknutého v konaní vo veci samej, predstavujú obchodné praktiky v zmysle článku 2 písm. d) smernice 2005/29, a podliehajú tak požiadavkám stanoveným touto smernicou (pozri analogicky rozsudok z 9. novembra 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, EU:C:2010:660, bod 16).
- 23 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 2 písm. d) tejto smernice definuje použitím mimoriadne širokej formulácie pojem „obchodná praktika“ ako „konanie, opomenutie, spôsob správania alebo vyjadrenie, obchodná komunikácia vrátane reklamy a marketingu obchodníka, priamo spojené s podporou, predajom alebo dodávkou produktu spotrebiteľom“ (rozsudok z 9. novembra 2010, Mediaprint Zeitungs- und Zeitschriftenverlag, C-540/08, EU:C:2010:660, bod 17).
- 24 Pokiaľ ide o pojem „produkt“, v zmysle článku 2 písm. c) uvedenej smernice sa ním rozumie akýkoľvek tovar alebo služba.
- 25 Z uvedeného vyplýva, že reklama služieb starostlivosti o ústnu dutinu a chrup ako vo veci samej, či už prostredníctvom oznamov v reklamných časopisoch, na internete, alebo prostredníctvom vývesných tabúl predstavuje „obchodnú praktiku“ v zmysle smernice 2005/29.
- 26 To znamená, že v súlade s článkom 3 ods. 3 tejto smernice sa táto smernica nedotýka právnych predpisov Únie alebo vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zdravotných a bezpečnostných požiadaviek na produkty.
- 27 Okrem toho treba uviesť, že podľa článku 3 ods. 8 uvedenej smernice sa táto smernica nedotýka podmienok deontologických kódexov správania alebo iných osobitných predpisov upravujúcich regulované povolania s cieľom zachovať vysokú mieru mravnej bezúhonnosti odborníkov, ktoré môžu členské štáty vyžadovať od odborníkov v súlade s právom Únie.
- 28 Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že smernica 2005/29 nevedie k spochybneniu vnútroštátnych právnych predpisov týkajúcich sa zdravotných a bezpečnostných požiadaviek na produkty alebo osobitných predpisov upravujúcich regulované povolania.
- 29 Podľa návrhu na začatie prejudiciálneho konania vnútroštátna právna úprava ako vo veci samej, t. j. článok 1 zákona z 15. apríla 1958 týkajúceho sa reklamy v oblasti zubnej starostlivosti a článok 8d kráľovského nariadenia z 1. júna 1934, ktorým sa upravuje vykonávanie zubného lekárstva, totiž chráni verejné zdravie, resp. dôstojnosť povolania zubného lekára, takže uvedená právna úprava spadá pod článok 3 ods. 3 a 8 smernice 2005/29.
- 30 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na prvú až tretiu prejudiciálnu otázku odpovedať, že smernica 2005/29 sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá chráni verejné zdravie a dôstojnosť povolania zubného lekára jednak tým, že všeobecne a úplne zakazuje reklamu na služby starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, a jednak tým, že stanovuje určité požiadavky na nenápadnosť, pokiaľ ide o vývesné tabule zubných ordinácií.

O štvrtej a piatej otázke

- 31 Svojou štvrtou a piatou otázkou, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa smernica 2000/31 má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup tým, že zakazuje obchodnú komunikáciu v akejkoľvek elektronickej forme vrátane zariadenia internetovej stránky zubným lekárom.
- 32 V tejto súvislosti treba uviesť, že článok 8 ods. 1 tejto smernice stanovuje zásadu, podľa ktorej členské štáty zabezpečia, aby používanie komerčnej komunikácie, ktorá tvorí súčasť alebo predstavuje službu informačnej spoločnosti a ktorú poskytuje člen regulovanej profesie, alebo ktorá predstavuje takú službu, bolo povolené.
- 33 Z článku 2 písm. g) smernice 2000/31 v spojení s článkom 1 písm. f) smernice 92/51, na ktorý odkazuje toto prvé ustanovenie, vyplýva, že za „regulovanú profesiu“ sa má považovať najmä profesia, ktorej začatie alebo vykonávanie je podmienené v súlade s ustanoveniami zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení vlastníctvom dokladu o vzdelaní a odbornej príprave alebo potvrdením o odbornej spôsobilosti.
- 34 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že výkon povolania zubného lekára predstavuje v Belgicku regulovanú profesiu v zmysle článku 2 písm. g) smernice 2000/31.
- 35 Navyše uplatnením článku 2 písm. a) smernice 2000/31 v spojení s článkom 1 bodom 2 smernice 98/34 pojem „služby informačnej spoločnosti“ zahŕňa „každú službu, ktorá sa bežne poskytuje za odmenu, na diaľku, elektronickým spôsobom a na základe individuálnej žiadosti príjemcu služieb“.
- 36 Odôvodnenie 18 smernice 2000/31 stanovuje, že pojem „služby informačnej spoločnosti“ zahŕňa celú škálu ekonomických činností, ku ktorým dochádza on-line, a že tento pojem nie je výlučne obmedzený na služby, ktoré vedú k vzniku zmluvného vzťahu on-line, ale taký pojem služby sa rozširuje aj na služby, ktoré nie sú platené ich príjemcami, pokiaľ predstavujú ekonomickú činnosť, ako sú napríklad služby poskytujúce on-line informácie alebo komerčnú komunikáciu.
- 37 Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že on-line reklama môže predstavovať službu informačnej spoločnosti v zmysle článku 2000/31 (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. septembra 2016, *Mc Fadden*, C-484/14, EU:C:2016:689, body 41 a 42).
- 38 Okrem toho článok 2 písm. f) tejto smernice spresňuje, že pojem „komerčná komunikácia“ zahŕňa každú formu komunikácie určenú priamo alebo nepriamo na propagáciu služieb osoby, ktorá vykonáva regulované povolanie.
- 39 Z uvedeného vyplýva, že reklama na služby starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, ktorá sa uskutočňuje prostredníctvom internetovej stránky vytvorenej členom regulovanej profesie, predstavuje komerčnú komunikáciu, ktorá je súčasťou služby informačnej spoločnosti alebo ktorá predstavuje takú službu v zmysle článku 8 smernice 2000/31.
- 40 Treba preto dospieť k záveru, že toto ustanovenie znamená, ako uviedol generálny advokát v bode 50 svojich návrhov, že členské štáty sa musia ubezpečiť, aby také komerčné komunikácie boli v zásade dovoľené.
- 41 V tejto súvislosti treba uviesť, že opačný výklad navrhovaný Európskou komisiou, podľa ktorého sa uvedené ustanovenie vzťahuje len na reklamu, ktorú robí člen regulovanej profesie, pokiaľ tento člen koná ako poskytovateľ reklamy on-line, nemožno prijať, pretože dôsledkom takéhoto výkladu by bolo podstatné zúženie rozsahu pôsobnosti daného ustanovenia.

- 42 Treba totiž pripomenúť, že cieľom článku 8 ods. 1 smernice 2000/31 je umožniť členom regulovaného povolania používať služby informačnej spoločnosti na propagáciu svojich činností.
- 43 Vzhľadom na túto skutočnosť z uvedeného ustanovenia vyplýva, že obchodná komunikácia, ako je tá uvedená v bode 39 tohto rozsudku, sa musí dovoliť len pod podmienkou, že bude v súlade s pravidlami príslušnej profesie týkajúcimi sa najmä nezávislosti, dôstojnosti a cti danej profesie, profesionálneho tajomstva a slušnosti voči zákazníkom a ostatným členom danej profesie.
- 44 Profesionálne pravidlá uvedené v danom ustanovení preto nemôžu bez toho, aby zbavili toto ustanovenie potrebného účinku, a bez toho, aby bránili dosiahnutiu cieľa sledovaného normotvorcom Únie, všeobecne a úplne zakázať akúkoľvek formu reklamy on-line určenej na propagáciu činnosti osoby vykonávajúcej regulované povolanie.
- 45 Tento výklad je potvrdený tou skutočnosťou, že článok 8 ods. 2 smernice 2000/31 stanovuje, že členské štáty a Komisia sú nabádané, aby vypracovali etické kódexy, ktorých cieľom nie je zakázať tento druh reklamy, ale skôr spresniť informácie, ktoré môžu byť poskytnuté na účely komerčnej komunikácie tak, aby boli zároveň dodržané tieto profesionálne pravidlá.
- 46 Z uvedeného vyplýva, že hoci obsah a forma komerčnej komunikácie, ktoré sú uvedené v článku 8 ods. 1 smernice 2000/31, môžu byť platne vymedzené profesionálnymi pravidlami, také pravidlá nemôžu obsahovať všeobecný a úplný zákaz tohto druhu komunikácie.
- 47 Toto konštatovanie platí aj s ohľadom na vnútroštátnu právnu úpravu ako vo veci samej, ktorá sa vzťahuje len na zubných lekárov.
- 48 Treba totiž uviesť, že normotvorca Únie nevyklúčil regulované povolania zo zásady, podľa ktorej sa musí povoliť obchodná komunikácia on-line stanovená v článku 8 ods. 1 smernice 2000/31.
- 49 Hoci toto ustanovenie dovoľuje zohľadniť osobitosti zdravotníckych povolání pri vypracovaní profesionálnych pravidiel, ktoré sa ich týkajú, možnosťou, že sa úzko vymedzia formy a spôsoby obchodnej komunikácie on-line uvedenej v danom ustanovení s cieľom, aby sa zaručilo, že nedôjde k zásahu do dôvery, ktorú majú pacienti voči týmto profesiám, nič to nemení na tom, že tieto profesionálne pravidlá nemôžu platne všeobecne a úplne zakázať akúkoľvek formu reklamy on-line určenej na propagáciu činnosti osoby vykonávajúcej také povolanie.
- 50 So zreteľom na predchádzajúce úvahy treba na štvrtú a piatu otázku odpovedať tak, že smernica 2000/31 sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave, aká je vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup tým, že zakazuje komerčnú komunikáciu v akejkoľvek elektronickej forme vrátane zariadenia internetovej stránky zubným lekárom.

O šiestej otázke

- 51 Svojou šiestou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa články 49 a 56 ZFEÚ majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.
- 52 Na úvod treba uviesť, že vzhľadom na odpoveď na štvrtú a piatu otázku treba uviesť, že šiesta otázka sa v konečnom dôsledku vzťahuje na zlučiteľnosť takej vnútroštátnej právnej úpravy s článkami 49 a 56 ZFEÚ v rozsahu, v akom táto právna úprava zakazuje reklamu, ktorá sa neuskutočňuje prostredníctvom služby informačnej spoločnosti.

O prípustnosti

- 53 Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora sa ustanovenia Zmluvy zaručujúce voľný pohyb neuplatňujú na situáciu, v ktorej sa všetky prvky sa obmedzujú iba na územie jedného členského štátu (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 21. októbra 1999, Jägerskiöld, C-97/98, EU:C:1999:515, bod 42, a z 11. júla 2002, Carpenter, C-60/00, EU:C:2002:434, bod 28).
- 54 Spor vo veci samej sa týka trestného stíhania začatého proti zubnému lekárovi, belgickému príslušníkovi usadenému v Belgicku, ktorý vykonáva svoje povolanie v tomto členskom štáte.
- 55 Z vnútroštátneho rozhodnutia však vyplýva, že časť zákazníkov pána Vanderborgha pochádza z iných členských štátov.
- 56 Súdny dvor pritom už rozhodol, že skutočnosť, že časť zákazníkov je zložená z občanov Únie pochádzajúcich z iných členských štátov, môže predstavovať cezhraničný prvok, ktorý znamená uplatnenie ustanovení Zmluvy zaručujúcich voľný pohyb (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Berlington Hungary a i., C-98/14, EU:C:2015:386, body 25 a 26).
- 57 Preto treba dospieť k záveru, že šiesta otázka je prípustná.

O veci samej

- 58 Treba pripomenúť, že pokiaľ sa vnútroštátne opatrenie týka zároveň slobody usadiť sa aj slobodného poskytovania služieb, Súdny dvor skúma dotknuté opatrenie v zásade z hľadiska iba jednej z týchto slobôd, ak sa ukáže, že za okolností ako vo veci samej má jedna z nich prednosť pred druhou a môže byť do nej zahrnutá [rozsudok z 26. mája 2016, NN (L) International, C-48/15, EU:C:2016:356, bod 39 a citovaná judikatúra].
- 59 O taký prípad ide aj v prejednávanej veci.
- 60 Keďže cezhraničný prvok, na základe ktorého sa stávajú uplatniteľnými ustanovenia Zmluvy zaručujúce voľný pohyb, spočíva v cestovaní príjemcov služieb usadených v inom členskom štáte (pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. júna 2015, Berlington Hungary a i., C-98/14, EU:C:2015:386, bod 26), treba na šiestu otázku odpovedať s ohľadom na článok 56 ZFEÚ.
- 61 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že za obmedzenia slobodného poskytovania služieb sa majú považovať všetky opatrenia, ktoré výkon tejto slobody zakazujú, prekážajú mu alebo ho robia menej príťažlivým (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 17. júla 2008, Corporación Dermoestética, C-500/06, EU:C:2008:421, bod 32; z 22. januára 2015, Stanley International Betting a Stanleybet Malta, C-463/13, EU:C:2015:25, bod 45, ako aj z 28. januára 2016, Laezza, C-375/14, EU:C:2016:60, bod 21).
- 62 Zároveň treba pripomenúť, že pojem „obmedzenie“ sa vzťahuje predovšetkým na opatrenia prijaté členským štátom, ktoré, hoci sa uplatňujú bez rozdielu, ovplyvňujú voľný pohyb služieb v iných členských štátoch (rozsudok z 12. septembra 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 45 a citovaná judikatúra).
- 63 Vnútroštátna právna úprava, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu týkajúcu sa určitej činnosti, môže obmedzovať osoby, ktoré túto činnosť vykonávajú, aby dali o sebe vedieť potenciálnym zákazníkom a propagovali služby, ktoré týmto zákazníkom chcú ponúknuť.
- 64 V dôsledku toho treba takú vnútroštátnu právnu úpravu považovať za spôsobujúcu obmedzenie slobodného poskytovania služieb.

- 65 Pokiaľ ide o odôvodnenie takéhoto obmedzenia, vnútroštátne opatrenia spôsobilé obmedziť výkon základných slobôd zaručených Zmluvou môžu byť napriek tomu prípustné, ale len pod podmienkou, že sledujú cieľ všeobecného záujmu, sú vhodné na zabezpečenie jeho dosiahnutia a nejdú nad rámec toho, čo je na dosiahnutie sledovaného cieľa nevyhnutné (rozsudok z 12. septembra 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 50 a citovaná judikatúra).
- 66 V prejednávanej veci vnútroštátny súd uviedol, že cieľom vnútroštátnej právnej úpravy ako vo veci samej je chrániť verejné zdravie, ako aj dôstojnosť povolania zubného lekára.
- 67 V tejto súvislosti treba poznamenať, že ochrana zdravia je jedným z cieľov uvedených medzi cieľmi, ktoré možno považovať za naliehavé dôvody všeobecného záujmu spôsobilé ospravedlniť obmedzenie slobodného poskytovania služieb (pozri v tomto zmysle rozsudky z 10. marca 2009, Hartlauer, C-169/07, EU:C:2009:141, bod 46, a z 12. septembra 2013, Konstantinides, C-475/11, EU:C:2013:542, bod 51).
- 68 Okrem toho, pokiaľ ide o dôležitosť vzťahu dôvery, ktorý musí existovať medzi zubným lekárom a jeho pacientom, treba dospieť k záveru, že ochrana dôstojnosti povolania zubného lekára môže tiež predstavovať taký dôvod všeobecného záujmu.
- 69 Intenzívne využívanie reklamy alebo použitie agresívnych propagačných oznámení, alebo takých, ktoré môžu uviesť pacientov do omylu, pokiaľ ide o ponúkanú starostlivosť, môže tým, že poškodzuje povest zubárskeho povolania, zhoršuje vzťah medzi zubnými lekármi a ich pacientmi alebo uprednostňuje nevhodnú či zbytočnú starostlivosť, ohrozovať ochranu zdravia a poškodzovať dôstojnosť povolania zubného lekára.
- 70 Za týchto okolností môže všeobecný a úplný zákaz akejkoľvek reklamy zaručiť dosiahnutie sledovaných cieľov tým, že zubným lekárom zabráni v akomkoľvek využívaní reklamy a propagačných oznámení.
- 71 Pokiaľ ide o potrebu obmedzenia slobodného poskytovania služieb ako vo veci samej, treba zohľadniť skutočnosť, že zdravie a život osôb zaujímajú prvé miesto medzi hodnotami a záujmami chránenými Zmluvou a že v zásade členským štátom prináleží rozhodnúť o úrovni, na ktorej chcú zaistiť ochranu verejného zdravia, ako aj o spôsobe, akým sa má táto úroveň dosiahnuť. Vzhľadom na to, že sa táto úroveň môže v jednotlivých členských štátoch líšiť, treba členským štátom priznať určitú mieru voľnej úvahy (pozri v tomto zmysle rozsudky z 2. decembra 2010, Ker-Optika, C-108/09, EU:C:2010:725, bod 58, a z 12. novembra 2015, Visnapuu, C-198/14, EU:C:2015:751, bod 118).
- 72 Z toho vyplýva, že bez ohľadu na túto mieru voľnej úvahy obmedzenie vyplývajúce z použitia vnútroštátneho právneho predpisu ako vo veci samej, ktorý všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, prekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľov sledovaných týmto právnym predpisom, ktoré sú pripomenuté v bode 66 tohto rozsudku.
- 73 Nie všetky reklamné oznamy, ktoré sú touto právnou úpravou zakázané, by totiž mohli samy osebe vyvolávať účinky, ktoré sú v rozpore s cieľmi uvedenými v bode 69 tohto rozsudku.
- 74 V tejto súvislosti je okrem toho potrebné uviesť, že hoci Súdny dvor v bode 57 rozsudku z 12. septembra 2013, Konstantinides (C-475/11, EU:C:2013:542), už rozhodol, že vnútroštátna právna úprava, ktorá zakazuje reklamu na lekárske služby, ktorej obsah je v rozpore s profesijnou etikou, je zlučiteľná s článkom 56 ZFEÚ, treba konštatovať, že právna úprava vo veci samej má však oveľa širší dosah.

- 75 Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že ciele sledované vnútroštátnou právnou úpravou ako vo veci samej by bolo možné dosiahnuť menej obmedzujúcimi opatreniami, ktoré by prípadne veľmi podrobne upravili, akú formu a za akých podmienok môžu zubní lekári platne využívať komunikačné nástroje bez toho, aby sa im všeobecne a úplne zakazovali všetky formy reklamy.
- 76 Vzhľadom na všetky predchádzajúce úvahy treba na šiestu prejudiciálnu otázku odpovedať tak, že článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.

O trovách

- 77 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá chráni verejné zdravie a dôstojnosť povolania zubného lekára jednak tým, že všeobecne a úplne zakazuje reklamu týkajúcu sa služieb starostlivosti o ústnu dutinu a chrup, a jednak tým, že stanovuje určité požiadavky na nenápadnosť, pokiaľ ide o vývesné tabule zubných ordinácií.**
2. **Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/31/ES z 8. júna 2000 o určitých právnych aspektoch služieb informačnej spoločnosti na vnútornom trhu, najmä o elektronickom obchode (smernica o elektronickom obchode), sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup tým, že zakazuje komerčnú komunikáciu v akejkoľvek elektronickej forme vrátane zariadenia internetovej stránky zubným lekárom.**
3. **Článok 56 ZFEÚ sa má vykladať v tom zmysle, že bráni vnútroštátnej právnej úprave ako vo veci samej, ktorá všeobecne a úplne zakazuje akúkoľvek reklamu na poskytovanie starostlivosti o ústnu dutinu a chrup.**

Podpisy